

DEMAND No. 25

That a sum not exceeding Rs. 2,10,95,000 on Revenue Account inclusive of the sum granted 'on account' to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March, 1982, in respect of "Jails".

The question was proposed

MR. SPEAKER:—All the demands are before the House for discussion.

ANNOUNCEMENT

I have an announcement to make. I have received a communication from Sri Nazeer Ahmed Siddique.

"Sir, I have resigned from Congress (U) and joined Indian National Congress headed by Smt. Indira Gandhi. Kindly allow me a seat in the House".

The Leader has also given the consent.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೈಲು ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಅನಾನ್ಸೆಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ನಾನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ನಾವು ಬಹಳ ಆಶೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಯುವಕರು, ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳು, ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಯುವಕರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರುಗಿ, ಜನರಿಗೆ ಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆಂಬ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂತಂತವರು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

(ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠದಲ್ಲಿದ್ದರು)

ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೂ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಜನಹಿತದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ, ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಟೀಕೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳು ಆದಮೇಲೆ, ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತಹ ಆಸೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲಲ್ಲೇ ಫೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವಂತಹ ಜೀವ ಸಹಾಯವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತರತಕ್ಕಂಥ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೊತೆ ಇರತಕ್ಕ ನಿಟ್ಟು ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಅವರ ಒಂದು ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಇದಾದ

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ನಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವಕೆ ನಿರಂದ್ರೋಗಿಗಳಿಗೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ, ರಾಜ್ಯದ ನದಿ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ, ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಸ್ನಾತಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆ ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೂ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಸವುಗ್ಗ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು, ಕಾರಣ ಉಳಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶೀರ್ನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. — ಸ್ವಯಂಕೃತ ಅಪರಾಧ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಸ್ವಯಂಕೃತ ಅಪರಾಧವೋ? ಯಾರ ಅಪರಾಧವೋ ಎನ್ನುವುದು ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತೆ. ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಕನಸು ಕಂಡ ಈ ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ನವರೂ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ವಿಧಾನಸೌಧ ಎಂದು ವಿಶಾದಿಸೌಧ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ, Centre of all powers. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ತ್ವರಿತವಾದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಉಪಲಬ್ಧಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾರಂ ಅನ್ ಫೈಲ್ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದರು. ಫೈಲ್ಸ್ ಕ್ಲಿಯರ್‌ನಸ್ ವಾರಂ ಅನ್ ಪಾರ್ಡನಿಯಂ ಮಾಡಿದರು. ವಾರಂ ಅನ್ ಫೈಲ್ಸ್ ಏನಿದೆ. It should be on attacking the problem of poverty and unemployment. ಅನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಆಗಿದರೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನರ, ಹಿಂದುಳಿದವರ. ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗದವರ ಉನ್ನತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಒಂದು ಈ ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರ್‌ನಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅದು ನಡೆದಾಗ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ವಾರಂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವೇಶಗಳನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಯಾರು ಬರಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಫೈಲು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಅದನ್ನು ಅಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಳಿದು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶೆ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ನಾತಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಂಥ ಮಹತ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅನಂತರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ, ನಿರಂದ್ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇವು ಹಿಂದೆ ನಡೆದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತ್ವರಿತಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಅಳತೆಗೊಳು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಮಯ ಹೆಚ್ಚು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ ಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು

ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ I am referring to Irrigation Projects in Karnataka Major and Medium-1981 Page-7. Major Projects target 1980-81 ಇದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಇದ್ದುದು, 35,228 hectares ನೀರು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ೧೯೮೧ ರ ವರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಎಷ್ಟು 29,505 hectares. ಅಂದರೆ ಏಳು ಸಾವಿರದಿಂದ ೮,೦೦೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕಮ್‌ಯಾಗಿದೆ The work on Narayanpur Dam was started in January 1969 and is nearing completion. Though Major Portion of works will be completed by June, 1981. ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ Narayanpur Left Bank Canal water was made available for Irrigation over about 730 hectares. Further, however flow for irrigation is yet to start under this project. Canal works for creating cumulative potential of 7,000 hectares by June 1981. ಇದು ಆಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಇನ್ ಫ್ರಾಂಚೈಸ್ ಆಫ್ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೮೧ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಉತ್ತರ physical target fixed for 1980-81, in all major projects is not achieved. ಇವೊತ್ತು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೮೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಫಿಸಿಕಲ್ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಯಾವುದೇ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಲಾಬ್ ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಇವೊತ್ತು ತಾವು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಕ್ಕು ಅಕ್ವಿಡೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಆ ಅಕ್ವಿಡೆಕ್ಟ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಟೆಂಡರ್ ರೇಟು ಫೈನಲ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ೬ ವರ್ಷ ತಡವಾಗಿದೆ. ಮಲಪ್ರಭದಲ್ಲಿ ೧೯೭೪ ರಿಂದ ಇಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಎಂದರೇನು? ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಫೈಲ್ಸ್ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಕ್ವಿಡೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ನಿಂದ ಕರೆಸ್ಪಾಂಡೆನ್ಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲುವೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸುರಿದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅಕ್ವಿಡೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿದರೆ ನೀರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡ್ಯಾಂನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು. ಈ ಛಾನಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಫೈಲು ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಆ ಫೈಲನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನೋಡಿದಾರೆಯೇ? ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕರೆದರು? ಯಾವಾಗ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಆಯಿತು? ಫೌಂಡೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸೈನ್ ಯಾವತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು? ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀವು ಏನು ಡಿಸೈನ್ ಕೊಟ್ಟಿರಿ? ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಯಾವತ್ತು ಆರ್ಡರ್ ಹಾಕಿದ? ಆ ಆರ್ಡರ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಯಾವತ್ತು ಹೋಯಿತು? ಬೋರ್ಡ್ ಮುಂದೆ ಯಾವತ್ತು ಹೋಯಿತು? ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಯಾವತ್ತು ಹೋಯಿತು? ಇದುವರೆಗೂ ಏತಕ್ಕೆ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಎಂದರೇನು? ಬಂದ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯಿಂದ ದಿವಸನಲ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ, ದಿವಸನಲ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಂದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ, ಹೀಗೆ ಓಡಾಡಿಸುವುದು ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇದೇ ರೀತಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೂಡ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿದಿರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮದವಾನಿ ಟನಲ್ ಆದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಿರ್ಣಯ ಹಾಗೆಯೇ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ನಿಲ್ಲುವುದು ಹೊಸ ಕಾಯಿಲೆ ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂ

ರಾಯರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇತ್ತು. ಫುಟ್ಪಾಡ್ ಎಡದಂಡೆ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಲೆಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಟನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಆಗಿಲ್ಲ? ಡ್ಯಾಂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಟನಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿಲ್ಲ? ಹೇಮಾವತಿ, ಹಾರಂಗಿ, ಕಬಿನಿ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಡ್ಯಾಂ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಡ್ಯಾಂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ೧೦-೧೫ ಮೈಲಿ ಟನಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದೇಸಾರಿ ನೂರಾರು ಮೈಲಿ ಮಣ್ಣು ಕೆದಕುವ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಅಕ್ವಡಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು?

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಫೇರ್ವೆನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಲವು ತಪ್ಪು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಆಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ೧೮ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಮಹತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್. ಇವತ್ತು ಸೂಪಾ ಡ್ಯಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯವೇ ಆಗಿಲ್ಲ. I would like to know whether this Government has taken any final decision. Whether the Sub-Committee has given any report ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿ ಯವರು ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಫೈಲ್ ಏನಾದರೂ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆಯೇ? ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಸಾವಿ ಹಕ್ಕು ಚಕ್ರಾ, ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರೇಟ್ ಆಗ ತಕ್ಕ ಪವರ್‌ನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಕಳೆದ ೧೮ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಅಳತೆಗೋಲು ಈ ಪವರ್ ಜನರೇಷನ್ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು. ಕಾಳಿ ಜನರೇಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರ್‌ನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಟೆಕ್ನಿ ಟಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತರ್ಕವು ಪರಿಪಾಲನೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಒಂದಾಗಿ ಬರುವ ನವೆಂಬರ್ ೧ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸವಿ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳದಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ೧೮ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೈವರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಐ.ಐ. ಸೆಟ್‌ಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಇದು ತಪ್ಪು ಮುಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಗಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೆಸರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ೧ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೭೯-೮೦ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಮನೆಗಳ ಪೈಕಿ ೮೦ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Government is also very anxious to implement the low cost People's Housing Scheme. During this year, on account of financial constraints, 50,475 houses have been actually taken up. In addition, the backlog of 80,000 incomplete houses earlier commenced during 1979-80 are being completed.”

ಏನಾಯಿತು. ೧೯೭೮-೭೯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ೫೦ ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನೆಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈವತ್ತು ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಂದು. ಹೊಸ ಮನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕಂಥ ಬಂದು ಮಹತ್ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಿಲ್ಲ ಕಂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸಾಯಲ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ೧೯೮೦-೮೧ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಭಾಗ್ಯಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿಹೋಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಮಂದಿರ ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಎಂದಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಅನೇಕಕಲ ಅಡ್ಡ್‌ಪಾಟ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಾಧನೆಗಳು ಹಣದ ವ್ಯಯ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ. ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬಂದು ಅಳತೆಗೊಲನ್ನು ಹಾಕಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಿರಾಶೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಇದಲ್ಲ ಆಗಲೇಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಫರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಇದು ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಫರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೂ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ತಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಫರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಗುಟ್ಟು ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಂದು ಗಂಟಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಫರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏನು ತೊಂದರೆ ಆದಕ್ಕೇ. ತೊಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ ನೀವು ಮಾಡುವ ಫೋಷಣೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಬರೆ ಫೋಷಣೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೋಟೋ ಸಮೇತವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ, ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಜಸೂತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗಾಗಲಿ, ಜನತೆಗಾಗಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮರೆಮಾಚುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇಂಥ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಂಕಿಸಮೇತವಾಗಿ ನಾವು ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು. ಈವತ್ತು ತಾವು ಬಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ, ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮ ಲೆವಿ ರಿಸೆಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ಏನೇನು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಒಳಹೊಕ್ಕಿನೋಡಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸೋಲಿಹೋಗಿದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೋದವರ್ಷಕ್ಕೂ ಈವರ್ಷಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಯಶಃ ಎಷ್ಟು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಬಂದುವರೆಪಟ್ಟು

ಎರಡುಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ತಾವು ೨೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಶೇಕಡಾ ೬೦ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈವತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮ್ ಅಂದರೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಸ್ತುಗಳ ಮಿತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮಿತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋದವರ್ಷ ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೋದವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೇ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. I am referring to the Annual Report of the Finance Department. ಪೇಜ್‌ನಂಬರ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ೧೯೭೯-೮೦ ರಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ರಿಯಲ್ಯೆಸ್ ೨೩೭.೬೬. ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೨೮೧.೫೫ ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ೪೪.೧೧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಬಂದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಡಿಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ರೈಸ್ ಆಯಿತ್ತಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ರೈಸ್ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ೧೦೦ ಕೋಟಿಯಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಲಿಹೋಯಿಟು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನೋಡಿಸ್ವಾಮಿ ಪೇಜ್ ನಂಬರ್ ೩ number of assessments to be disposed of ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ 2,65,500 cases. Number of assessments disposed of. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೬೯ ಸಾವಿರದ ೬೭೫ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸ್, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೩೫ ಸಾವಿರದ ೮೨೭. ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇದೆಯಲ್ಲ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಬಾಬು. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಕರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಒಂದೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಸೋರಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು.

ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಏನಾಯಿತು? Why so many cases are still pending in spite of their File Clearance Campaign? ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಇವತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಬಾಕಿಯಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆದಾಯವಾಗಲಿ ಬಂದವೇ? ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯ ಪರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. The arrears in respect of Electricity Bill are not recovered. ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಎಂದರೆ ಏನು? ಲಿಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಡಿಫಾಲ್ಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳವರಿಂದ ಬಾಕಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ, ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ರಿಕವರಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ, ಆಗ ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಅದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ತ್ವರಿತವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಈ ವರ್ಷದ ರೆವಿನ್ಯೂ ರೆಸಿಫ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಚಿಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ದ್ರಾಫ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. I would like to know, maximum over-draft ಎಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. — ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಬಿಲ್ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಬಿಲ್ ಬಂದಾಗ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಪೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೇನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜೊರಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಡ್ವರ್ಟೈಸಮೆಂಟ್ ಜೋರಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. — ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ವರ್ಟೈಸಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಲೇ ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಅವು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದವೇ ಹೊರತು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಫೈ. ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕಾಳು ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಅದೂ ಕೂಡ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಮ್ಯಾಂಡೇಸ್ ವರ್ಕ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ, ಯಾವುದೇ ತಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆಯೇ ಹೇಳಿ ? It has been completely stopped, ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವು ನಿಂತುಹೋದವು. ೫-೬ ತಿಂಗಳಿಂದ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬಂದಿಲ್ಲ.

SRI Y. RAMAKRISHNA. — The scheme envisages for 100 days itself.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ನೀವು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು ಮತ್ತು ಹೋದರು. work were provided, but not started. ಅವು ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿವೆ. ನಿಮ್ಮದು war on parthenium

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್. — ಯಾವುದೂ ಏನೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ ಕಾಳು ಬರಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿರಬಹುದು. ವರ್ಕೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸವೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಹಣ ಕೂಡಾ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒತ್ತಡಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದವು ಅಂತಹ ಕಡೆ ಕೆಲಸ ನಿಂತಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದು ಸವದತ್ತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಇರುವ ಕಡೆ ಆಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮದು war on Corruption War on delay and war on Nepotism... ..

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮನಿರಾಜು. — ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರೆವ್ಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಇ.ಎ.ಎಸ್. ಸ್ಕೀಮ್ ಕೆಳಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಾನು ಮೂರು ಸಾರಿ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮನಿರಾಜು. — ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ನಾನು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮನಿರಾಜು. — ೧೫ನೇ ಜುಲೈಗೆ ೧ ಕೋಟಿ ೨೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇತ್ತು, ನಾನು ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಂದ ಬಂದ ಅಪ್ಪಿ ಕೂಡ ವಾಪಸ್ ಹೋಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್, ಮಿಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕಾಗೊಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಆಗ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಜೇಂದ್ರನ್ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾನು ೧೯೮೦-೮೧ರ ಸಾಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿ ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ ? I am speaking regarding the achievements of 1980-81...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಮುನಿರಾಜು.—ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ —ಪಾರ್ಥೇನಿಯಮ್ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಯಿತು. ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಿಕಾಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯ ತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಏಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಪಾರ್ಥೇನಿಯಮ್ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು; ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ War on corruption, neoptism, poverty and unemployment ಪಾರ್ಥೇನಿಯಮ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಒಂದು ವಾರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಇವತ್ತು ಆಗಿದೆ. I think instead of war on poverty or unemployment, you have declared a war on press, war on opposition and war on opponents in your own party. ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

೪.೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇವತ್ತು ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಾಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಖರೆ, ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವರ್ಲ್ಡ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದಾರೆ. ವಿಶ್ವದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ Police firing on farmers and also on persons agitating for price rise and on workers. It is a World record. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಪಾರಿತೋಷಕ ಬೇಕೋ ಕೊಡಬಹುದು ಇನ್ನೊಂದು World record of Circus. ಸರ್ಕಸ್ ದುರಂತ World Record of Liquor tragedy. World record of felicitations. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವಾಗ ಬಹಳ ಮನನೋಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪೋಲೀಸ್‌ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಈ ೧೮ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ ಒಂದು ಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿದೆ. Largest number of Police tortures in the Police Stations. Largest number of enquiries ordered by the Government both judicial and quasi-judicial ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು ? ಸರಗುಂದದ ಘಟನೆಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆ, ಅದು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಇರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಾಗ ಏನು ಫೈರಿಂಗ್ ಆಗಿವೆ ಅವು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಅನಗತ್ಯ ಆಕಾರಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ನರವಧಿಗಳು. ಇವತ್ತು ಅದು ಹಳೆಯ ಮಾತಾಗಿದೆ ಪುನಃ ಕೆಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಫೈರಿಂಗ್ ಆಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ರೈತರ ,ರಸ್ತೆ, ರುಕೋ' ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ರಸ್ತೆ, ರುಕೋ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೂಪರೆ ತಿಂಗಳು ಸೆಮ್‌ನು ಕುಳಿತಿತ್ತು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಪ್ ಮಾಡಿದರು, ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು, ಆಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಅವುಗಳು ೫೦ ೬೦ ಮೈಲಿ ಬಳಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಾಣ ಆಗಿತ್ತು. ರೈತರು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬಹುದು

ದಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ On a fine morning without any notice, without any warning ಫೈರಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕು. ಕಾರಣ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ Quick decisions should have been taken ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. Farmers should have been called for negotiations ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಲೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. You could have avoided. ತಕ್ಷಣವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಲ್ಲ. ಉಲ್ಟಾಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಉಗಂಠಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ, ಮಾತುಕತೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಜನ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಫೋಲೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ದಿವಸ ಗಳಿಂದ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಮಾಡುತ್ತೇವೆ. No Extension No Cancellation of transfers Pre-mature transfers. ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿಸದಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಣಯ ನಾವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಮ್ಮೆ ವರ್ಗ ವಾದರೆ. ಪುನಃ ಕಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ ಪಲಿಯಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಿಮೇಚ್ಯರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ವರದಿ ಇರುವಾಗ ಮನಬಂದಂತೆ ಅಲ್ಲಿದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಿತ್ತಪಾಕತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇದು. ತಮ್ಮ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ? ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಯ ಆಸಿಂಧುವಾಗಿದೆಯೇ ಇದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ Smuggling, illicit liquor, forest produce ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದೆ, ಯಾವುದನ್ನು ತಡೆದಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಫೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಾಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಫೋಲೀಸ್‌ನವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಾವು ಮಾನವೀಯತೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಫೋಲೀಸ್ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಫೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್, ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, ಫೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇದೆ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷವುಂಟಾಗಿದೆ. You are a democratic Government ನೀವು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇರ ತಕ್ಕ ಕಾರಣವೇನು ?

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಐ ಜೆ.ಪಿ.ಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. That he has got power from the Chief Minister for mass dismissal ಎಂದು, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈ ನೀತಿ ಏನು ಇದೆ ಇದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಈವೊತ್ತಿನ ವಿವೇಕ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ನಿರಾಶ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು ಬಿಡುವುದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ, ಅವರು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಪರಣಾವು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಂಟಿಲಿಜೆನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ವರ್ತಮಾನ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಗುತ್ತಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ

ದಲ್ಲಾದರೂ ಇದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗುಪ್ತದಳದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ನಾಗರಿಕರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಗರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿಲ್ಲಾ. ನಮಗೆ ಏನು ಹಕ್ಕುಗಳು ಇವೆಯೋ ಅದು ಇರಬೇಕು. ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅದು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಹಕ್ಕು ಏನು ಇವೆ ಅದು. ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರಿಗೆ ಏನು ಹಕ್ಕು ಇವೆ ಅದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಏನು ಹಕ್ಕು ಇವೆ ಅದು, ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಹಕ್ಕುಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಅದು ಇರಬೇಕು ಈ ಗುಪ್ತ ದಳದವರು ಬಹಳ ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂಥಾ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ನಾಗರಿಕರ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ, ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಅನ್ನು ಕದ್ದು ಕೇಳುವುದಲ್ಲ. ಅವರು ಗೂಢಾಚಾರಲಾಗಿ ಕೈಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರುಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದೂ ಸಹ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥಾ ಕೆಲಸ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ್ರೋಹಿಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರದ್ರೋಹಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಮೇಲೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾರು ಬೇಕೋ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥಾ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ನವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಾನೂ ಸಹ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನವರು ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ಏನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾಹಿತಿ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥಾ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮನೆ ಮೇಲೆ ರೇಡ್ ಮಾಡಿದರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಡಿಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಗೆ ಹೋಗಬೇಕೇ ವಿನಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸಹ ಹೆಮ್ಮೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯಾರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಿಡಿಟ್ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾವೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ.—ತಾವು ರೇಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆಲ್ಲಾ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಾಗಾದರೆ ರೇಡ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೊಂದಿಗೆ ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇನ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

SRI S. R. BOMMAI.—The Vigilance has got its own separate staff. Under the constitution of India, it is an independent body. They need not consult the Government. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಸ್ಪೆನ್ಷನ್ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಮಿಸಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. It seems on the recommendation of Vigilance Commission, the suspension took place. There, the Chief Minister should get credit. I complemented him for that. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ನವರ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಇವರು ಸಸ್ಪೆನ್ಷನ್ ಆಗಲಿ ಡಿಸ್ಮಿಸಲ್ ಆಗಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಾ ಆಯೋಗದವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡೋಣ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಬೇಕಾದಂಥಾ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಬೇಕಾದರೂ, ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅನ್ನುವುದು ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೇ ಅಥವಾ ಬಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೇ ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾದರೂ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡೋಣ. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಬೇಕೆಂಬುದೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದು ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಲಿ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬಡತನ ಆಧಾರವಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಆಧಾರವಲ್ಲ. ಬಡವರಿಗೇನೇ ಒಂದು ತರಹ ಕಾನೂನು, ಬಂದೊಂದು ಜಾತಿಗೆ ಬಂದೊಂದು ಕಾನೂನು ಅಂತದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಡವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಂದೇ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಬಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ದಿವಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೂಡ ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಭ್ರಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ, ಬಂದು ಜಾತಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಲ್ಲ. (Corruption is no monopoly of any particular community.)

SRI H. T. KRISHNAPPA.—It should be extended to non-officials.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನೂ ಮಾಡೋಣ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಲೋಕಪಾಲ ಬಿಲ್ಲನ್ನೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಬಿಲ್ಲನ್ನೋ ಮಾಡಿಸೋಣ. ಈ ಪೂತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಫ್ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ತೋ. ಈ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ಗೆ ೧೦ ಸಾವಿರ, ೨೦ ಸಾವಿರ, ೩೦ ಸಾವಿರದವರೆಗೂ ಇತ್ತು depending upon the post, ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೇ ಪೋಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಹುು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂತಿಂಥಾ ಜಾಗ ಅನ್ನುವ ಪೈಪೋಟಿಯೂ ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವಾಗ ರಾಜಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಸಹ ಈ ಅಪಾದನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅದು ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ ? ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಆರ್. ಟಿ. ಒ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫೀಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ—ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಲಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಂತಿದೆಯೇ ? ಇಲ್ಲ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯ ವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ; ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು, ಎಸ್. ಒ ಗೆ, ಇಷ್ಟು, ಡಿ. ಐ. ಜಿಗೆ ಇಷ್ಟು, ಐ. ಜಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿ ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಸ್. ಪಿ; ಡಿ. ಐ. ಜಿ, ಐಜಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇದೇ ತರಹ

ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಹಳೆ ಬಹಳವೂ ಇದ್ದಾರೆ ; ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಬ್‌ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಫೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಫೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಪಾರ್ಥೇನಿಯಂ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಾರಿದಾಗ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಾರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಏನೇ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Corruption is part and parcel of our life.

SRI S. R. BOMMAI.—It has become.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—What is the remedy which you suggest ?

SRI S. R. BOMMAI.—Unless political corruption ends ಇದು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರ ಕರಪಾಷನ್ ನಿಂತರೆ ಅದು ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲಕ್ಕೂ ದಿವ್ಯಾಪಧವಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ರಾಮಬಾಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈಗ ಈ ಪೊಲೀಸರ ಕರಪಾಷನ್ ನಿಂತಿದೆಯೇ? ಇದು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ನಾವು ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಪಕ್ಷ ಈ ಪಕ್ಷ ಅಂತ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ; ಅದನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ; ಇದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನಿತರ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿ ರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಪೊಲೀಸರ ಕರಪಾಷನ್ ಅನ್ನು ತಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಳ್ಳಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಮಾಮೂಲು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತಹ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿ. ಒ. ಡಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಸೈನ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಏಕೈಕೈಟಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್‌ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಆಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದು ಬೇಡವೆ ? ಕೆಲವರಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಪದೇ ಪದೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ Has the Government stipulated any guidelines ? Is it according to these guidelines ? Who does it ? ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. There is a feeling in the State that a particular clique is managing all these affairs. ಇದಂದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ತುಪ್ಪ ನಿರಾಶೆಯ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಮೂಲು ಸ್ಥಿರತಕ್ಕಂಥ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳು ಇವೆ ಆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಯಾರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಎಗ್

ಕುಟಿಬ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ; ಅವರಷ್ಟೇ ಏತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕು ? ಬೇರೆಯವರು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ? ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಬಹಳವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಿರಬೇಕೆನು ? It is the monopoly of anybody ? Are there no other people, entitled, eligible and honest ? They are kept away from Vidhana Soudha by the clique. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಬಹಳ ಮನನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೈಯರ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಾಗಲೀ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರಾದ ಜನ ಇರಬೇಕು. ಅರ್ಹರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಎಸ್. ಪಿ. ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಎಸ್ಕೈಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ನೀತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದು ಇವತ್ತಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದು ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂಠವರು ಹೇಳಿದದ್ದಾಗಿ ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರದ ಹಿಂದೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕ್ಲಿಕ್ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಮಾತೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮಾತೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಆಗಲೀ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೀ ಅವರು ಅನೇಕಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವುದೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ನೂರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಇದು ನಿಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಅವರು ಯಾರು, ಏನು, ಎಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಆಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಲೀ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ absolutely there is no coordination between one department and another. ಇವತ್ತು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಣವನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ ಇಲಾಖೆಗೇ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿ. ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿ. ನಾವು ಮಾರ್ಚ್ 31 ರೊಳಗೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ವಿರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಲ ಹೀಗಾಗಿದೆ. Circuitous method is adopted. ಇದಕ್ಕೂ ರೂಲಿಂಗ್ ಕ್ಲಿಕ್ ಕಾರಣ. ಇವತ್ತು ಅದು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ ಇಲಾಖೆಯೇ ಇರಲಿ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರಲಿ, ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇರಲಿ, ಅಥವಾ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇರಲಿ whoever is there let them carry it out. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪದಪದೇ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅಲ್ಲಿ ಅಭಿಮುಖವನ್ನು ವಿನಂತಹವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಲ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸುತ್ತುವಿ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೪-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಪಾಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ. ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಫೈಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ನಿಧಾನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಗಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಈ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತೋ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತು. ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಬಹುದು ಯಾವುದೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷವಾಗಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಈ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಇವತ್ತು ಬೇಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಟೈಂ ಬೌಂಡ್ ಪ್ರೊಗ್ರಾಂಅನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Review of performance of each Department. Each Department must have a time bound programme. Review of performance. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಕೂಡ ೩ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಪ್ರಾಪಾರ ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡಿ ಟನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನಂದರೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗೆ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರವರು ೧೦ ಮೈಲಿಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೧೦ ಮೈಲಿ ಚಾನಲ್‌ಗೆ ಬದಲಾಗಿ ೧೦೦ ಮೈಲಿ ಚಾನಲ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪರ್‌ಫಾರಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆಗಬೇಕು. ಹಣ ತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿಯವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಮಾರು ರ್ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಟಾರ್‌ಗೇಟ್ ರೀಜ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನೀರಿನ ಸಿದ್ಧತೆ ಎಕರೆಗೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ? ಈ ಟಾರ್‌ಗೇಟ್ ರೀಜ್ ಆಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರು ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಅವರು ಸುಮಾರು ೩-೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸದ ಟೆಂಡರ್‌ಅನ್ನು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿ ರೆಬೈರ್‌ಆಗಿ ಹೋದರು. ಮತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಂತಹ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿ ಹೋಯಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೆಂಡರ್ ಅಪ್ರೂವಲ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಗಮನ ಹರಿಸಿ

ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦ ಮೈಲಿ ಚಾನಲ್ ಮಾಡಿ ನೀರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಆಗಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಸೂಪರ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಗುರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಟೈಂ ಬೌಂಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರ್‌ಫಾರಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ತಿ ಟನ್ನು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಟೇಕಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇವೊತ್ತು ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯತಕ್ಕಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದ್ದೇನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಹತ್ವ ಇದೆ? ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಕೂಡ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಬ್ಬರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂತದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಇನ್ನು ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು Code of conduct for the ministers ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು ಶಾಸಕರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆತ್ಮವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲೋಕಪಾಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಅವರು ನಿರ್ವಹಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಿರ್ಣಯಪಡಿಸುವಂತಹ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಲೋಕಪಾಲ ಅಥವಾ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಆತ್ಮವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಬಹಳ ಬೇಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೋಡ್-ಆಫ್-ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ಇರಬೇಕು. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ೧೨ ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾದರೂ ಸಹ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಇನ್ನೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪತ್ತು ಏನಿದೆ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸಂಪತ್ತು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನೇನು ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಈ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ನಾವೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿ ವಿವರ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಸಹ ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. ಅವರಿಂದಲೇ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ, ನಂತರ ನಾವು ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ಸಲ್ಟೇಟಿವ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಸಮಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಹಾಗೂ ಸಮಯ ಬಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಹೋಗಿ ನೋಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತಹ ಕನ್ಸಲ್ಟೇಟಿವ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರಬೇಕು. ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂತಹವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿರಬೇಕು, ಅವರ ನೀತಿ, ನಡತೆ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಚನ್ನಾಗಿರಬೇಕು; ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಒಂದು ಬುದ್ಧಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೧೮ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ತಾವು ಈ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಕೊರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಇವುಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ, ಕೆಇಬಿ, ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಿಡಿಎ. ನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್, ಕನ್ಸಲ್ಟಮರ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್, ಇವು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಸಹ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವು, ಆದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾನ್-ಅಫಿಷಿಯಲ್ಸ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಕೆಲವು ನಾನ್-ಅಫಿಷಿಯಲ್‌ಗಳು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ತಾವು ಆ ಜಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹವರು ಇಲ್ಲವೇನು? ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರೇತರರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರೇತರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವವಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರೇತರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು decentralisation of political and economic power; ಇದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಈ ಮೊದಲೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ತಾವು ಒಪ್ಪಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀ ಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಅಂಥ, ಗುಜರಾತ್, ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಡಜ್ಜಿಬಸಪ್ಪ ವರದಿ, ನಾಗನಗೌಡ ವರದಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವು ಜಾರಿಯಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಈ ವರದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಿಜವಾದಂಥ ಜನತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ರೀತಿಯಿಂದ ಜನರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸು

ವಂತಹ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ತಾವು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್, ಬಡ್ಜೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಒಂದು ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಏನೋ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪರ್-ಕ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨ ಲಕ್ಷ ಮೂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮಿಸ್-ಅಪ್ರಾಪ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಒಂದು ವರದಿ ನಿಜವೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವರು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮೂಟೆ ಎಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಮೂಟೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮೂಟೆಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣವೇನು? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಯಾವಾಗ ಬಂತು? ತನಿಖೆ ಈಗ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ? ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ವರದಿ ಕಳಿಸಿದರು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಕೆ. ಕಳ್ಳಿಗುಡ್ಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಆಧಾರ ಏನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಪಾಕ್ ವೆರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಿಮೆಂಟ್ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬಂದಿದ್ದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೂ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಇನ್ನು expenditure for services on projects ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ೫೦೦ ೨೦೦ ೨ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಅದು ೩೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ತಾವು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಾ ಎಸ್ಕಾಲ್ಟಿವ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೇ ಖರ್ಚಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲಿ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾಗ, same proportion of corruption also increases ೩೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ಗೆ. ೩೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕುರಪ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಎಲ್ಲಿ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ತೆರಿಗೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮಂಟ್ರುವಿದ್ದು. ಬಡ ಬೋರೇಲಿಗ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ೨ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಜನಕ್ಕೆ ಹಂಚತಕ್ಕಂಥ, ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ನೀವೂ ಕೂಡುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಇದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು. There must be some cut on services. ಹಿಂದೆ ೩ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇವತ್ತು ೩೦ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇದು ಒಂದೇ ಡಿಫಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಗ್ರೋತ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಶೇಕೆ ನಂಬರ್ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಶೇಕೆ ನಂಬರ್ ಹೋಗಿದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕೆ ನಂಬರ್ ಇತ್ತು, ನೆಕ್ಸ್‌ಟ್ ಪಂಚಾಬ್ ಹೈಯೆಸ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಷನ್. ನಿಮ್ಮ ಅಂಕಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪರಕಾಷಿಟ ಇನ್‌ಕಂ ೬೯, ಇದೆ, ಇದೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. There is fall on food production there is a fall in industrial growth and there is a fall in creating employment potentialities. ಇವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ಆ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಎಪಿಸೋಡ್ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಅಳತೆಗೋಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಬಹಳ ಕೆಳಗೆ

ಇದೆ ಸರ್ಕಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಆಸೆ ಇದೆ, ಸಮರ್ಥವಾದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಬೇಕು, ಅದು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮರ್ಥವಾದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಕಟ್ಟುವುದು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇದೆ, ಜನತೆಗೆ ಇದೆ, ಅವರ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಆಸೆ ಅಮಿಷಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮು.—ಅವರೇ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅವರದೂ ತಪ್ಪಿದೆ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ. ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಿಲುವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ನೀವು ನಿಜವಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅಂಟಿ ಡಿಫೆಕ್ಷನ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋಣ. ಇದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ನಾವು ಗಿರಿ ಜನ ಇದ್ದೇವೆ, ಇರಲಿ. ನೀವು ಕಾನೂನು ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತನ್ನಿ. ಒಂದು ವಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಟೈಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಬೇಕೋ ಅವರನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ. I appeal to you to introduce the Anti-Defection Bill on 1st of August, 1981. If Government agree with this we can discuss this Bill in this House and bring forward such an important legislation in Karnataka. Let us start from here. Let our Hon'ble Chief Minister give a lead in this respect. ತಮ್ಮ ಲೀಡರ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಿರಿ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಿಲ್ ಬೇಕು, ಅದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏನೋ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಒಂದುಗೂ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ಯಾರೇ ಇರಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಅವಶ್ಯ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನೇ ಬೇಕಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕಾನೂನು ಬೇಕು, ಕಾನೂನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕಾನೂನು ಏಕೆ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಮ್ಮಂತಹವರು ಇರುವವರೆಗೂ ಕಾನೂನು ತರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕಾನೂನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ತರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿಲ್ಲ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದಾಗ ನಾನೂ ಅದೇ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆವೆನು. ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮ್ಯಾನಿಫೆಸ್ಟೊದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿ ಡಿಫೆಕ್ಷನ್ ಬಿಲ್ ತಂದೇ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆಗ ಏನಾದರೂ ತಂದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳು ಒಡೆದು ಚೂರಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ೫ ಗುಂಪುಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಜಿ ಕ್ಲೀವ್ ಅಸೆಸಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಆಗ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು, ಆಗ ತರದೇ ಈಗ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿತ್ತು, ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಸರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಪಕ್ಷದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಉಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಡಳಿತ ಬರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನಿದೆ, ಬಡತನ, ನಿರಾಧ್ಯಾಯ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ರಾಜಕೀಯ ಗೊಂದಲ, ಪಕ್ಷಾಂತರ ಒಡುಗು ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಯಾರಿ

ದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಇದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಆ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಇದ್ದಾರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನೈತಿಕವಾದ ಮನೋಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಅದು ಚುಚ್ಚುತ್ತದೆ. ನಾವು ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದವು, ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂಬ ಅದೇ ಒಂದು ಗೊಂದಲದಿಂದ ನೀವು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಜಗಿದಂಥ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಒಂದು ಮಾರಲ್ ರೈಟ್ ಇತ್ತು ಅದು ಹೋದಂತಾಗಿದೆ. Legitimacy of the Legislators is lost. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಅಂದರೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ವಿಶರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಕೂಡಲೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಭಾವಿ(ಮುಂಡರಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ, ಅನುಭವಿ ಶಾಸಕರೂ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಮಾತರೂ ಆದಂತ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಊಟ ಮಾಡದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ತಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಬಂದೆ. ಆದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ದೃಢನಿರ್ಧಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಭಾಷಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭಾಸ್ಕರನಾಯ್ಕರವರು ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ; ನಾನು ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ; ನೀವೇಕೆ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ; ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ಭಾಷಣದಿಂದ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂಧೇವ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮಲಗುವಾಗ, ಸದಸ್ಯರು ಮಲಗುವುದು ಬೇಡವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಭಾವಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವು ; ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಇರುವುದೇ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠದಲ್ಲಿದ್ದರು)

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹೇಳಿದರೂ, ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅವರು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊರಗಬೇಕು? ತಾವು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ತಾವು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿ

ಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ವಿಧಾನಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದವೇಳೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ನಮಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಜಯವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನುನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲುವಾಗಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂತ ಆಯವ್ಯಯ ಅಭಿವೇಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಹೊರಗೆ ಉಳಿಯುವಂತಾದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ನಾನು ಕಿರಿಯ ಸದಸ್ಯ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಶಹಪಾಷಗಿರಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇನ್ನೂ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಫೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ, ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕಿರುಕುಳದ ಬಗ್ಗೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಯಾವ ಸದಸ್ಯನೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪೋಲಿಸರಲ್ಲಿ ಅಸಮಧಾನ ಮತ್ತು ಅಸಂತೃಪ್ತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿನ್ಸಿಯಲ್ ಆರ್ಮ್ಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಬಲ್‌ರ ದಳದವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿದರು. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಿದರೂ, ಇದುವರೆವಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಾದಮೇಲೆ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಫೋಲಿಸರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪಂಚಾಬಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಹೆಚ್‌ಚರಾಪ್ಪ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದರು. ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೋಲೀಸ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಧರ್ಮವೀರ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಆಯೋಗ ರೀತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೆಲವೊಂದು ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಫೋಲಿಸರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಸಮಧಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಣೆ ತರಬೇಕು? ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಿಂದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಐ.ಜಿ.ಪಿ.ಯವರಾಗಿದ್ದ ವೀರಭದ್ರಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸಭೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ, ವೈದ್ಯರು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಆರೋಗ್ಯ ವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ, ಆ ರೀತಿ ತಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಫೋಲಿಸ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಸವಲತ್ತುಗಳು, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕಂಪ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ದಿಕ್ಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಂತ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Policemen cannot be angels when surrounded by devils. ಇವತ್ತು ನಾವು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಕರ್ತವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಯ್ಯುತ್ತೇವೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಆಡಳಿತ ಇದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದಿನ

ನಿತ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಅನುಕಂಪದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೧೫ನೇ ಜುಲೈ ೧೯೭೯ರ ಮೆಯಿಲ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ Police Commission ವರದಿಯನ್ನು ಓದಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

“The policemen cannot be angels when surrounded by devils. Participating in the group of discussion on the Police Agitation, he said, unless the status of the police was changed from the servant of the executive to the servant of the law, a good police force could not be expected.”

ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, Internal enemies are more dangerous.—ಎಂದು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾನ್ಸ್‌ಟೇಬಲ್‌ಗಳು, ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಸಹ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Calling for better service conditions and status for the police, he said, their present conditions were deplorable. they have to work for longer hours without holidays and proper accomodation. The policeman being highly skilled worker should be paid according to his right. The police were the basis of the stable society and stability should be provided to them. if the life and the property of the people were to be protected.”

ಇವತ್ತು ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಜನರೂ, ಜನರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದರೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾನೂನನ್ನು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಸೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಿತಿಯಾಗಿ ಆದರೂ ಆ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾನೂನು ಪಾಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಧರ್ಮದೀರರ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. Hindusthan Times, dated 12th July 1979—

“The Commission calls for a fair deal to police” (According to the New Delhi Commission, the source being Bhootlingam Committee Report).

ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭಾರತ ವೈ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್‌ನ (ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ) ಕೆಲವು ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ಸ್‌ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ಮತ್ತು ಅನಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ ಯಾವರೀತಿ ವೇತನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗೆ ೪೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗೆ ೪೯೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲ್ಡೆಡ್ ಪೋಲೀಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ೩೫೭.೭೫ ಪ್ರೈಸಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಪಾಲನೆಯ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತುಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ (ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್‌ಟೇಬಲ್ ಆದರೂ ಸ್ಕಿಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುವಷ್ಟು ವೇತನವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಹೋದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು, ಓಗಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ “ಮಾಮೂಲ” ಎಂಬ ಪದ ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಲಿಗಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಆ ವೇತನವನ್ನಾದರೂ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಕೊಡುವ

ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

“The Commission has pointed out, the Japanese Police System provides for extensive allowances amounting to nearly 2/3 of the basic pay.”

ಟಿ.ಎ. ದಿ.ಎ. ಎಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಜಪಾನೀಸ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ವನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್ — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವರದಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಭಾವಿ.—ತಾವು ಇತ್ತೀಚಿನ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. The Union Home Minister Giani Zail Singh said that it is under serious consideration of the government.

CHAIRMAN.—He is drawing the attention of the government to certain recommendations.

SRI V.B. BHAVI.—The Police and the Public. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನಡುವೆ ಅಮಾನುಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಡನೆ ಪೋಲೀಸರು ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಫ್ರೆಂಡ್ ಅಂಡ್ ಗೈಡ್ ಆಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸರೂ ಕೂಡ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ನೆಗ್ಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಗು ಅತ್ತರೆ ತಾಯಿ ದಿವ್ಯ ಬಂತು, ಭೂತ ಬಂತು ಎಂದು ಹೆದರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮಗು ಅತ್ತರೆ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ವೇಗು ಅತ್ತಾಗ ತಾಯಿ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಸಾಕು ಮಗು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂಥ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇವತ್ತು ಜನರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಣೆಗಾರರು. ಅವರ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪೋಲೀಸರು ಆ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಮೀಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಏನೇನು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು Suggestions for service oriented rules for Police ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಮೀಷನ್ ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪಿ.ಎ.ಸಿ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಇತ್ಯಾದಿ ಕಮಿಟಿಗಳ ತರಹ ಒಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಮೀಷನ್ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

“It has been suggested that the Committee of Legislature to be called as ‘Public Security Committee’ constituted on the lines as the Public Accounts Committee. It can be given the staff aided in its work by a small professional directorate to evaluate the police performance for a given period and submit a report on issues that remain doubtful or vague. The Committee will have powers to call and scrutinise the

original records subject to limitations preserving the secrecy in the matter of affecting national security."

ಪೊಲೀಸರ ಪರ್ಮಾನೆನ್ಸ್ ಆಗಲಿ. ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮಿತಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಆಗ ಈ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಪಿ. ಎ. ಸಿ. ತರಹ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು (ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ.) ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ.

"The Commission suggested to constitute the Board under the Presidentship of Home Minister. Public confidence in impartiality and the objectivity of the police functioning would be greatly enhanced, if the Government's control over the police is exercised through the Board. The Home Minister will be the Chairman and Members may be drawn from the Judiciary and academic including Sociologists and high standing and the eminent non-political public men. The Chief-in-Police will be functioning as the Member Secretary of the Board and the police performance in the State will be periodically taken note of by the Board and which will be responsible for giving appropriate policy directions for the guidelines, from time to time".

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಪೊಲೀಸು ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ನೌಕರದಾರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

MR. CHAIRMAN, —Do you want to discuss the entire report?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಭಾವಿ. —ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೆಂಬ ಅಂಶ ವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಆಯೋಗದವರು ರೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬದಲು ಪರ್ಮಾನೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಪರ್ಮಾನೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರ್ಮಾನೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ತೋರಿಸದೇ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರವಾಗಲಿ, ಒಬ್ಬ ಎಸ್. ಐ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯವರ ಹತ್ತಿರವಾಗಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿರುಸಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ನಿಂದ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನಾಯವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರ ಬದಲು ಪರ್ಮಾನೆನ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೆ ಸಿ.ಬಿ.ಡಿ. ಎಸ್ ಬಿ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಬಿ. ಫಾರ್ಮ್ ಸೆಲ್, ಫಂಡ್ ಸೆಲ್, ಬಿ. ೯ ಸಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಭಾಗ, ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಜೆಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಪಲ್ ವೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗೆ ೭೫ ರೂಪಾಯಿ, ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ವಪಲ್ ಆಲೋಯೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ೧೯೭೯ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿ ವಿಜೆಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ.....

INTERRUPTION

MR. CHAIRMAN.—No direct conversation.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಬಿ. ಭಾವಿ.—ನಾನು ಈಲ್ಡ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಪಲ್ ಆಲೋಯೆನ್ಸ್ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ೧೯೭೯ನೇ ಇಸವಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಕ್ಯಾನ್‌ಸಲ್ ಮಾಡಿದರು. Only they are working on a deputation basis ಎಂದು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈಗ ಅದನ್ನು ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. CHAIRMAN.—The ringing of this Bell has got some meaning. I am very sorry. There is some time limit. You have to adhere to the time limit.

SRI V. B. BHAVI.—Sir, I am initiating the debate from this side I must be given more time.

CHAIRMAN.—You are only participating in the debate. You have already taken half an hour. Please conclude.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಬಿ. ಭಾವಿ —ಎಕ್ಸ್ಪ್ರೆಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದೇ ಬಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.

CHAIRMAN.—I again request you to conclude.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಬಿ. ಭಾವಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂದೇ ಬಂದು ಕೊನೆ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕನ್‌ಕ್ಲೂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮು.—ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ “ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ” ಹೇಳುವುದು?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಬಿ. ಭಾವಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂದೇ ಬಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.

ಭೇರವನ್.—ನೀ ತ್ರ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಬಿ. ಭಾವಿ.—ಮೊನ್ನೆ ಬಂದು ದುರಂತದ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮು. ೨೦ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಬಿ. ಭಾವಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮೊನ್ನೆ ಕಳೆದ ಭಟ್ಟಿ ದುರಂತವಾದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ದೊಡ್ಡ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ರೆಕ್ಲೈಮ್ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಏನಿದೆ ಅವು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಥಿನಾಲ್, ಮಿಥೆನಾಲ್ ಈ ವಿಶ ಮಿಶ್ರಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿ ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳವರು ರೆಕ್ಲೈಮ್ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಷ್ಟೇ

ಕಾರ್ಯಾನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಅನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಶಮಶ್ರಿತವಾದ ಈ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅಗತಕ್ಕ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು.

CHAIRMAN.—The matter is under investigation. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಇದೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಬಿ. ಭಾವಿ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ಆಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).—Sir, I oppose the demands tabled by the Hon'ble Chief Minister and the Minister for Horticulture and Prisons. Sir, I appreciate the action of the Chief Minister in taking the anti-corruption drive. But, unfortunately that drive has not attained any progress. In all the departments many files are pending and no decisions have been taken. I request the Hon'ble Chief Minister to gear up his administrative machinery to clear all the files so that justice is done to the people, as early as possible. Regarding this anti-corruption drive, the Hon'ble Chief Minister is doing a good job. He has suspended top officers of the Government. But there are corrupt officers especially in one department and they have amassed wealth, constructed bungalows. The Executive Engineers, the Superintending Engineers have constructed buildings overseas, houses in the name of their wives and children. They are maintaining luxurious cars. I request the Government to accelerate the anti-corruption drive and put an end to this corruption. Even in the land tribunals, though we have the non-official members like M L. As., the Chairman is the Assistant Commissioner.

5-30 P.M.

There are more people who are expecting that they will be the land owners. I would like to bring one instance to the notice of the hon. Chief Minister. In that case the concerned may - I do not want to mention his name - presented the papers and those papers are mis-placed. I have given a calling attention notice also in this behalf. If such things are happening, how are the people going to get justice from these land tribunals?

Regarding the 20 point programme. Mrs. Indira Gandhi, the Prime Minister of India, wants to uplift the poor and the down trodden through the 20 point economic programme. But what is happening? In my District, the hon. Minister for Labour Sri Jakanur convened a Meeting in respect of the 20 point programme while the session was going on. How can the Members of the Legislative Assembly attend the meeting? The meeting is only for the Officers. The hon. Minister fixed that meeting at Belgaum because he wanted

to go to Sangli in connection with the marriage of his son. Is this the way you are going to implement the 20 point programme? There are Taluka Committees. I am the Chairman of a Committee. I conducted the meeting of that Committee in the month of October. After that no meeting has so far been conducted because the Tahsildar says everytime that he is engaged in Census work or some other work. If the Meetings are not held, what is the use of those Committees? The Officers who are concerned, are not attending the meetings. All the Deputy Commissioners and Administrators should attend the Meetings of these Committees so that the programme can be implemented properly.

The Police are the guardians of the citizens. But I would like to ask: Are they doing their duty? They seem to be the enemies of the people. Why I am saying this is if a man goes to the police station for lodging a complaint, he will be taken into custody without hearing anything. Is this the way the police should behave with the public? What are the police doing? The police are after the persons who are giving complaints. The police register cases against the men who make complaints. If this is the attitude of the police towards the public, it has to be condemned. Sri Gundu Rao, the hon. Chief Minister is holding the Home portfolio. When we come to Vidhana Soudha to attend Session, we see that the entire Vidhana Soudha is surrounded by the police. Do you think all the Legislators are enemies? Do you think that there will be a bombshell or anything like that? What is the necessity of posting police here? I know, during the last session there was commotion and so there was the necessity of posting police. You suspended all the Opposition party M.L.As. and then revoked the suspension. Are they going to come over here and start agitation? They have boycotted the session. I, therefore, ask you what is the necessity of police here now. We do not need any police around Vidhana Soudha. There was an incident at Nippani. The tobacco growers were asking for minimum prices for their product. One Sri Sharad Joshi from Maharashtra came over there and started the agitation. On the 14th March I had called the attention of the hon. Minister in the Assembly in this behalf. I repeatedly urged the Government to take action. Had they taken early action, there would not have been ten deaths by police firing. The Government is responsible for it. If the Government had a desire to do some good to the agitators, they could have avoided the firing. The Labour Department is lethargic. Until and unless the hon. Chief Minister or the Minister concerned tells them, they will not do anything. Why did the Police not take action immediately? So many people died and so many people were injured.

The police first arrested Sharad Joshi and so there was commotion and as a result, so many persons died and the agitation spread. Government could not control all this. I suggest that whenever there are announcements of strikes and agitations, the Government must call the concerned persons and concerned officials and solve the issues before the agitation spreads. There were Beedi workers and tobacco growers who were demanding minimum wages and minimum prices, respectively, since one and a half years. No Labour Officer has gone and consulted the workers at Nipani. When there was a big procession of 10,000 workers in Nipani, the ladies who were in the procession were beaten up mercilessly. I have seen that incident with my own eyes. If you wanted them not to hold any demonstration, you should have asked them to disperse. Why did they not give directions to the people to disperse? Instead of that, they have beaten the ladies mercilessly. They have beaten up the ladies. When the Prime Minister of this country is a lady, they are beating up the ladies mercilessly. It is a shame on the part of the Police Department. These lady beedi workers are not getting minimum wages. Why you have not taken action at that time?

There is one Dharmatti Village in Belgaum Taluk. There was firing by police on 23rd. The Bedar community there have stolen 320 animals from Chikkanabindi in Hukkeri Taluk. The Police got the information and the Deputy Superintendent of Police along with 50 Police constables went to that village but the villagers encircled the police. They had with them sickles, stones, lathis and other arms. They pelted stones on the police and the police wanted to save their lives. To escape from the clutches of the bedars they started firing which resulted in the death of ten bedars. They are all scheduled tribes. And several other persons have been injured. Why you have not taken action to take a big battalion when you know that there are so many bedars, who are known as warriors? Why they have not gone there with big battalion? They have retaliated and have killed so many persons by firing.

There is one village called Kadoli. Agriculturists there are very progressive and their pumpsets and other articles were stolen by some goodas. People of that village have impounded the Sub Inspector because he has not taken action. They came to me and I have approached the D.I.G. and S.P. Even then, no action has been taken. If things go like this, where people will go and approach for getting justice. The Government must instruct Sub-Inspectors of police to take care of those agriculturists.

(MR. SPEAKER.—in the Chair)

There was a murder case in Bapadgalli in Begaum last year. This year, again the brothers of the deceased are bringing goondas from other lanes and have started an illegal club in that area. What is going on there? Only wine consumption and threatening the people of that lane. People have caught hold them and taken them to the Khade Bazaar Police Station but the sub Inspector has not taken any action. They have approached the higher authorities and now they are going to take action.

There was one Mahadev Jadav in Bapadgalli, aged 45, was crying because his daughter aged 16 and his son aged 14 were taken by someone. They have not been found. So he has gone to the D.I.G. and the S.P. and the Sub-Inspector. Nobody has given him protection. He was saying that if he die his son must put water into his mouth but still no action has been taken.

Mr. Speaker Sir, there is a man at Anagol be name Parisakurchiy. A boy by name Ravi Pavanappa Patil was kidnapped and his father had approached the Tilakwadi Police Station. The Sub Inspector has not taken any cognisance. The father come to me crying and told me that his son had been kidnapped. Then, I rang up to the Superintendent of Police and D. I. G. Then they have taken action. Otherwise they would not have taken action., The police are not doing anything for the ordinary people. How many time a common man can approach the MLAs? Instruct your Sub-inspectors and your police officers to give justice to the ordinary people who are coming to them.

Sir, it is stated in the annual report that so many cases have been filed by the Police. Why the Government has not given the number of persons who are convicted and the number of persons who are acquitted. Nothing has been mentioned about this.

Sir, there are food cells at the headquarters in Bangalore. How many cases have been detected? How many cases have been filed? According to me only on retail shop keepers, cases have been filed. No case is filed on big wholesalers and big merchants. Only you have filed cases against petty shop keepers. This is not the way to have your food cell if you want to work and do something good. The prices of essential commodities are rising. Cement is sold in black market for Rs. 85 a bag, We cannot find the edible oil in the market. Sugar is sold in the black market. Even the ration shop keepers are not giving sugar to the public. They are also black marketing. How manythings the MLAs and others can bring to the notice of the Chief Minister?

There is also Forest Cell. Woods in the jungle are being smuggled to other states. People in jungle are saying that sandalwoods are being smuggled.

The teakwood is smuggled. What is your forest cell doing? How many cases they are going to file? I do not want to charge against the Chief Minister. You must tell the Forest Cell to do proper work and until this Minister is going to pay surprise visits to the office the people will not get justice. You are not doing it. I think, one day you paid surprise visits. But, what is the use? of only one day? You can think of your visits many times, that too surprise visits. Sir, I am very sorry that in the Vidhana Soudha the Secretaries and Commissioners are not meeting even the MLAs. They say always that they have got meetings. When the session is going on, they must attend here in the gallery. They should not have meeting in their office. The Chief Minister is also having the Election portfolio. Sir, in election I do not want to blame only the ruling party or the opposition. All candidates those who want to be elected, they are giving money to the voters. This is not good, on the part of any candidate. Everywhere people are saying how many rupees you have spent. My constituency is very simple. They are spending lakhs of rupees. If the candidates are spending lakhs of rupees they must also earn lakhs of rupees. It is automatic. Sir, I appeal to the Government and to the Central Government to bear the election expenses for all the candidates.

SRI S.M. CHANDRASHEKHAR .—Only recognised candidates, not all.

SRI B.B. SAYANA .—I am not saying only recognised. Regarding the Excise, I am very glad that Sri Bhattacharjee is a very good officer. But, even the people and officers who are below him are not taking care.

MR. SPEAKER .— Not below him, under him.

SRI B.B. SAYANAK .— Sir, this Bangalore tragedy is the greatest in the world which has happened only, during the time of Sri Gundu Rao, who is holding this Excise Department. I know when I was practising as an advocate when the ID Liquor people are telling that the Police officers knew it and allowing the selling of illicit liquor. But they cannot file a case against him. If they file a case the case is in such a way that they are going to be acquitted. Their must be lacunae. All these things are happening. I request the Government to curb this illicit Liquor in Belgaum taluk, every evening this kind people are going to Kadka village. But, no action

has been taken by the Police Department. So, I request the Government that they must have a very drastic against these persons.

SRI K. BHASKAR NAIDU .— Are you still practising?

MR. SPEAKER .— Not, He is speaking now.

SRI B. B. SAYANAK .— All these things are going on. About denatured spirit, when Sri Devaraj Urs was there as the Chief Minister, he has given thousands of litres to one man and 10,000 litres to another man. Where they are selling? in Mandya factory they are giving denatured spirit licence. They are not taking to Belgaum. They are sold here only. How much they are getting. They are getting Rs. 5,000 and Rs. 10,000. What is the use of MLAs? What is the salary of MLAs? It is only Rs. 1,200. Now, they are earning in their houses about Rs. 5,000 to Rs. 10,000. per month. These persons are getting denatured spirit and they are selling to the illicit liquor persons, thereby people are dying. I request the Government that they must give a uniform quota of denatured spirit to everybody. You must curb this. They are not giving to the carpenters. They are giving to the illicit liquor persons. And than Sir, in toddy also there is some adulteration. When you are going to stop all these thing? You must stop. If you are going to stop all these things. I have no objection. Most of the people are addicted. 90% of them are addicted. Even the college girls are consuming this liquor. I know students and I have seen many of them in one Hotel.

MR. SPEAKER .— Do not try to go there.

SRI B.B. SAYANAK .— Sir, I have no house. I must go for lunch, my dinner. In the hotel I got this information.

SRI SHEERNALY CHANDRASHEKHAR .— We doubt your bona fide.

SRI SAYANAK .— Sir, you have declared the Gandhi Jayanathi day as dry day throughout the State. Now, that is not the dry day. The previous day people are bringing and keeping the liquor in there houses. Then, where is the dry day? You are saying that the 1st and 2nd of every month is a dry day.

SRI R. GUNDU RAO .— Are you a bachelor?

SRI B.B. SAYANAK .— Yes.

SRI SHEERNALY CHANDRASHEKHAR .— He is unmarried.

SRI B.B. SAYANAK .—lastly I will say in the regime of Sri Gundu Rao, 4 statues are going to be installed (1) Baba Saheb Ambedkar, (2) Mahatma Gandhi, (3) Nehru and (4) Kengal Hanumanthaiah.

6. 00p.m.

Sir, when they are going to instal all these statues, why not they instal the statue of Chatrapathi Shivaji also in front of Vidhana Soudha? Both the Maharashtra and Karnataka Governments are going to have a statue at Vadigeri, where Shivaji's father Shahaji was born. There are more than fiftythousand Maratta people in Bangalore. Shivaji was not only a Maratta, but a National figure but a world figure too. Even Mrs. Indira Gandhi has said this. So, I am once again asking, why the Government is not going to instal a statue of Chatrapathi Shivaji in front of Vidhana Soudha?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ತೆಕ್ಕೇಡ್.— ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಶಿವಾಜಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಇಡುತ್ತೇನೆ.

SRI B.B.SAYANAK.— I don't want to pass any remarks against Sri Takked, who is always inspired by my speech,

Sir, regarding Jails, the Jail Administration is not good. Though Sri Mallaiah is good, the officers are not good. In Belgaum jail stwice there was hunger-strike and in other jails also there were some strikes. So, what I am saying is, you must improve the conditions in jails. With this I thank the Speaker and conclude my speech.

MR. SPEAKER.— Now the House stands adjourned to meet tomorrow at 12.00 NOON

The House adjourned at Three minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Tuesday, the 28th July 1981.